

بزووتنه‌وهی یه‌کسانبخواری ژنان، ره‌مزی مه‌ده‌نییه‌تا!

سالار ره‌شید

salarrasheed@yahoo.com

له‌میان‌هی‌کی‌شمه‌کیشی‌نیوان‌حیزبی‌کۆمۆنیستی‌کرێکاری‌عیراق‌و‌یه‌کی‌تی‌نیشتیمانی‌کوردستاندا،‌یه‌کی‌ک‌له‌و‌خالان‌هی‌که‌حیزبی‌کۆمۆنیستی‌پێ‌تاوانبار‌کراوه،‌وه‌به‌رۆشنی‌نماژ‌هی‌بۆ‌کراوه،‌هه‌لۆیستی‌حیزبی‌کۆمۆنیسته‌له‌به‌رامبه‌ر‌مه‌سه‌له‌ی‌ژناندا،‌که‌تیایدا‌هاتوو‌ه‌و‌ئه‌ئیت،‌نامیلکه‌یه‌کیان‌بلا‌وکردۆته‌وه،‌تیایدا‌باسی‌به‌راه‌ری‌ژن‌و‌پیاو‌ئه‌کات،‌که‌ئه‌مه‌له‌گه‌ل‌کۆمه‌لگه‌ی‌کوردستان‌نایه‌ته‌وه‌و‌پێچه‌وانه‌یه‌له‌گه‌ل‌ده‌ستوردا،‌چونکه‌ئیسلام‌نایینی‌ره‌سمی‌ده‌و‌ئه‌ته‌و‌کۆمه‌لی‌کوردستان‌کۆمه‌لگه‌ی‌ئیسلامیه!

ئه‌بێ‌له‌سه‌ره‌تا‌دا‌ئه‌وه‌بلێین‌که‌ئه‌م‌جو‌ره‌قسانه،‌به‌ته‌نها‌قسه‌ی‌یه‌کی‌تی‌نیشتیمانی‌کوردستان‌نییه.‌ئه‌مانه‌قسه‌ی‌ناخوند‌و‌ده‌سه‌لاتدارانی‌جمه‌وری‌ئیسلامی‌و‌بزووتنه‌وه‌ئیسلامیه‌کان‌و‌تویژ‌و‌ئه‌قشاری‌سه‌ر‌به‌به‌ره‌ی‌کۆنه‌په‌رستییه‌له‌کوردستاندا،‌که‌یه‌کی‌تی‌نیشتیمانی‌به‌نۆینه‌رایه‌تی‌گشت‌لایه‌کیان‌هاتۆته‌مه‌یدان‌و‌قسه‌ی‌هه‌موویان‌ئه‌کات.‌به‌شیوه‌یه‌کی‌تر‌بلێین:‌ئه‌م‌برگه‌میژووییه‌ی‌کۆمه‌لگه‌ی‌کوردستان‌و‌له‌م‌لانی‌نیوان‌به‌ره‌ی‌کۆنه‌پاریز‌و‌دژی‌بزووتنه‌وه‌ی‌یه‌کسانبخواری‌ژنان‌و‌به‌ره‌ی‌پێشکه‌وتنه‌خواز‌و‌مو‌دافیع‌له‌مافه‌ئینسانیه‌کانی‌ژنان،‌یه‌کی‌تی‌نیشتیمانی‌کوردستان‌نۆینه‌رایه‌تی‌یه‌که‌میان‌و‌حیزبی‌کۆمۆنیستی‌کرێکاری‌عیراق‌نۆینه‌رایه‌تی‌دوو‌ه‌میان‌ئه‌کات.

پاشان‌با‌ئه‌و‌پرسیاره‌بکه‌ین،‌که‌چۆنه‌وا‌ئه‌ک‌هه‌ر‌یه‌کی‌تی‌نیشتیمانی،‌به‌لکو‌و‌ده‌و‌ئه‌تیکی‌ئیقلمی‌وه‌کو‌و‌جمه‌وری‌ئیسلامی‌هاواری‌له‌حیزبیک‌هه‌ستاوه،‌که‌ژماره‌ی‌ده‌نگه‌کانیان‌له‌هه‌نبار‌دنه‌کانی‌شاره‌وانیدا،‌به‌قه‌ولی‌خۆیان‌که‌مه‌تره‌له‌ژماره‌ی‌ده‌نگی‌بنه‌مانه‌یه‌کی‌سه‌ر‌به‌خۆیان!

هه‌ر‌له‌میژوه‌و‌ه‌تراوه‌که‌هه‌رکاتیک‌دو‌ژمه‌که‌ت‌باسی‌کردیت،‌نیشانه‌ی‌کاریگه‌ری‌و‌به‌هیزیته.‌به‌ئێ،‌ئه‌و‌قسانه‌ی‌یه‌کی‌تی‌بۆ‌حیزبی‌کۆمۆنیستی‌ئه‌کات،‌ئه‌گه‌ر‌یه‌ک‌تۆزقال‌راستی‌تی‌دا‌بوایه،‌ئه‌بوو‌ناوی‌حیزبی‌کۆمۆنیست‌ئه‌ک‌له‌ئاستی‌بالای‌حیزبه‌که‌یان‌و‌له‌ئاستی‌دنیادا،‌به‌لکو‌و‌له‌هیچ‌کۆبوونه‌وه‌یه‌کیاندا‌باسی‌هه‌ر‌نه‌هاتبایه.

به‌لام‌دیاره‌ئه‌م‌نیگه‌رانییه‌زۆره‌ی‌یه‌کی‌تی‌و‌دۆستانی‌ئیسلامیه‌یان،‌ئه‌م‌هه‌لۆیسته‌تون‌د‌و‌جیددییه‌یان،‌به‌ته‌واوی‌پێچه‌وانه‌ی‌ئه‌و‌ئیدیعایانه‌یه‌و‌ده‌ری‌ئه‌خات‌که‌ئه‌وان‌بۆ‌خۆشیان،‌نه‌حیزبی‌خۆیان‌به‌خاوه‌ن‌ئه‌و‌ده‌نگانه‌ئه‌زانن،‌نه‌ئه‌و‌ده‌نگانه‌ش‌به‌ده‌نگی‌حیزبی‌کۆمۆنیست‌ئه‌زانن.

هه‌روه‌کو‌و‌وتمان‌یه‌کی‌تی‌نیگه‌رانی‌خۆی‌له‌ده‌رکردنی‌نامیلکه‌یه‌ک‌ده‌رنه‌بریت،‌که‌ئه‌لته‌رناتیقی‌قانونه‌کانی‌ئه‌حوالی‌شه‌خسی‌عیراقیه!‌به‌لام‌دیاره‌ئه‌گه‌ر‌مه‌سه‌له‌که‌مه‌حدود‌بیته‌وه‌به‌نامیلکه‌یه‌ک،‌ئه‌وا‌هیچ‌جیگه‌ی‌بایه‌خ‌و‌نیگه‌رانی‌نییه!‌بۆیه‌مه‌سه‌له‌که‌ئه‌وه‌ئه‌ولاتره،‌یه‌کی‌تی‌له‌پشت‌ئه‌و‌ناملکه‌یه‌وه‌شتیک‌تر‌ئه‌بینی،‌که‌ئه‌ویش‌هیزیک‌جه‌ماوه‌ری،‌به‌ره‌یه‌کی‌یه‌کسانبخواز‌و‌مۆدیرنه،‌بۆیه‌شه‌ری‌یه‌کی‌تی‌له‌گه‌ل‌خودی‌ئه‌و‌نامیلکه‌یه‌دا‌نییه،‌به‌لکو‌و‌شه‌ریان‌له‌گه‌ل‌بزووتنه‌وه‌و‌هیزیکه‌که‌ئه‌و‌نامیلکه‌یه‌یان‌کردۆته‌سه‌رله‌وحه‌ی‌تی‌کۆشانیان.‌یه‌کی‌تی‌نیشتیمانی‌ئه‌م‌بزووتنه‌وه‌یه‌به‌خه‌ته‌ر‌ئه‌زانیت‌و‌به‌ناوی‌خه‌ته‌ر‌بۆ‌کۆمه‌لگه‌ی‌کوردستان‌قسه‌ی‌ئێ

ئەكات. بەلام مەلومە، ئەوان مەبەستیان ئە كام بەرە و ئە كام توپۇز و بەشى كۆمەلى كوردستانە، كە ديارە بەرە كۆنە پەرست و توپۇزە دارا و دەولەمەندەكانن، كە حیزبەكەیان نوینەر و پاریزەری بەرژەوهندییانە. بەئى! بۇرژوازی و دارا و دەولەمەندان ئە تەواوی دنیا، قازانجیان ئە ناكۆکیخستەنەو ئە نیوان ژنان و پیاواندا، كرددو. بە كەمبۆنەو قەلشتی نیوان ئەم دوو جنسەى مرۇف، قازانج و بەرژەوهندی ئەوانیش كەم ئەبیتەو.

یەكییتی نیشتمانی كوردستان و خودی جەلال تالەبانى، ئە (8)ی ماری سالى پارد، وەك كەسیكى یەكسانىخواز و داكۆكەر ئە مافەكانى ژنان خۆی ئەناساند و بۇ گۆپینی قانونەكانى ئەحوالى شەخسى داواى لایىحە و ئەلتەرناتیقى ئەكرد! بەلام ئەمسال بە پېچەوانەو، حیزبى كۆمونیست كە ئەلتەرناتیقى قانونەكانى تەرح كرددو، بە جەرىمە بۆى بە حیساب دیت و بەوھۆیەو ئەبى دادگایى بكریت! نایا ئەم حالەتەدا دەعوای وەكىلى وەزیری ناوخی (حکومتی هەریم)، هەردوولامان، یانى حیزبى كۆمونیستی كریكاری و شەخسى جەلال تالەبانى ناگریتەو! تۆبلیى نوسخەیهك ئەو دەعوایەش بۇ ئەو چووویت! بە تاییەت كە زانیومانە مەحكەمەى حكومتی هەریم، مەحكەمەیهكى سەربەخۆیه و سەر بە یەكییتی نیشتمانی كوردستان نییه!

جەلال تالەبانى ئە سالى پارد، بۆنەو خەباتى پەر لە شانازی ریکخراوی سەربەخۆ و حیزبى كۆمونیست و گشت یەكسانىخوازن كال بکاتەو، وەیان بە خەيالى ئیحتیواکردنى، وای پیشان ئەدا كە گوایه هیشتا ژنان بۇ مافەكانى خویان ئەهاتوونەتە مەیدان و ئەیویست خۆی وای پشان بدات كە دەستپیشكەر ئەم مەیدانەدا، وەعزى دەدا و دەیگوت، با ژنان ئە پیناوی مافەكانیان ئە دەوری یەكتر كۆو بن و بزووتنەو یەك بەرپا بکەن! تەنانت كار بەو گەبیشت كە مائەكەى خۆی، وەك سەنتەرى پاریزگاری ئە ژنان نیعلان بکات!

ئەبى ئە نەزەرى جەلال تالەبانیدا، ئەو هاتنەمەیدانەى ژنان بۆچی بیت؟ وە ئە پیناوی چ مافیکدا بیت؟ لای هەمووكەس ئاشكرایە كە بزووتنەو ئە ژنان و هاتنەمەیدانیان بۇ ئیعتیرازە ئەبەرامبەر هەنومەرچیک، كە تیایدا ژنان نابەرابەر و نایەكسانن ئەگەل پیاواندا، بۆنەو یەكە وەك مرۇف چاویان ئى بكریت ئەك كەمتر. ئەو شە ئاشكرایە ئەم بزووتنەو یە و ئەم نامانجە، بە تەواویتی و پراویر ناكۆكە ئەگەل یاسا و شەریعەتى داریوی ئیسلام، كە هی زیاتر ئە (1400) سال ئەمەوبەرە و قانونى خیل و تیرەكانى مەككە و بانى ئەجەد.

ئەگەر ئیمە ئەلین ژنان و پیاوان ئەبى مافی بەرابەریان هەبیت، ئیسلام ئەئیت نەخیر ئەمە دژى فەرموودەى خودایە، چونكە خودا پیاوی بەسەر ژناندا فەزل كرددو! ئەگەر ئیمە ئەلین زەواج ریکەوتنیكى ئازادانەى نیوان ژن و پیاو، ئیسلام ئەئیت نەخیر (وئى ئەم) بۆى هەیه كچە بە شوو بدات، تەنانت ئە كاتیكدا كە هیشتا كچە منالیشه و ناتوانیت بریار ئەسەر چارەنووسی خۆی بدات. ئەگەر ئەلین بۆنەو ئە ژن ئەبیتە كۆیلەى پیاو، پیاو بە نارەزووی خۆی ئە دۆزەخدا ئەسووتینى، وە هەركاتیك ژن ویستی كۆتایی بە ژیانى پیکەو یی، كە تیایدا مورتاح نییه بەئیت، هەروەكوو چۆن پیاو بۆى هەیه، ئیسلام ئەئى نەخیر ئەمە پېچەوانەى ئەحكامى ئیلاهییه و ژن كەمئەقلە و ناییت ئەو مافەى هەبیت. ئەگەر ئەلین لیدان و كوتەككاری ئەژنان مەمنوعە و كاریكى نائینسانى و وەحشییهتە، ئیسلام ئەئیت نەخیر ژنان سەرچاوەى فیتنە و فەسادن، لیدان بەر بە ناشووبى ئەوان ئەگرى. ئەگەر ئیمە ئەلین پیاو بۆى نییه ئەیهك كاتدا ژنیك زیاتری هەبیت و كاریكى دزیو و نائینسانیه! ئیسلام ئەئیت ژن بە هەر ژمارەیهك بیت بۇ پیاوان ئەلە، ئەمە بەخشى خودایە بۇ پیاوان، مەمنوعییهتى چەندژنە ئە دژى حوكمی قورئان و فەرموودەى خودایە. ئەگەر ئەلین ژنان مافی چوونەدەرەو و

کارکردنیان ههیه، ئیسلام نهئیت کاری ژنان کاری ناو مائه و بهخیوکردنی مندائه بو میردهکهی، کاری مندائهخیوکردنیش کاریکی زور پیرۆز و گهورهیه!

بهئی بهم شیوهیه نهبینین که چون بزووتنهوهی نارهبازیهتی... یهکسانبخواری ژنان بهتهواوی له دژی رهوشت و یاسای خیلهکیی ئیسلامه.

جا کاتیکی جهلال تائهبانی بهناوی نهوهی که کومهئی کوردستان کومهئیکی ئیسلامیه و نهتهرناتیقی ئیمه به خهتهر داننهئی بو ئەم کومه لگایه، یانی جیبه جیکردنی نهو هه موو یاسا کۆن و دارزیو و دژهژنهی که باسمان کرد.

بهئی! کاتیکی ئایهتولا تائهبانی نهمرۆ و سۆسیال... دیموکرات و عهلمانی و مۆدیرنی دویئی، نه بهرامبهر ئیمه دا نهوهستیتتهوه و دۆستایهتی خۆی بو بزووتنهوه ئیسلامیهکان رانهگهیهنی، نه بی بزانیته نه مه یانی چی و نه بی بزانیته له کوئی کومه دا قهراری گرتوو، وه په یام و فه رماییشی کی به جی نهگه یه نیت؟!

سه رده می بوو قه شه و پا پا و که نیسه کان، که لیک پیستر له نیستای ئیران و نه فغانستان حوکی ئیلاهییان له نه وروپا نوینه رایه تی نه کرد و فه رمانی خودایان له به رامبهر ژناندا، به نه شکه نهج و زیندانی و کوشتوبه به جی نهگه یاند، برای گیانی به گیانی ناغا و فینۆدانه کان بوون له حوکمرانیدا! به لام نهگه ل راپه رین و هه ستان و شوړشدا، ته ختوتار جیان هیئرایه خواره وه، دهستی دینیش له دهو له ت کۆتا کرا و وه کوو کاری شه خسی ئینسانه کان چاوی ئی کرا، هه روه کوو چون تلپاک وه ک کاری شه خسی ئینسانه کان چاوی ئی ده کری و نهو که سه خۆی زهرمه ند ده بیت، به لام تاجرانی نه م کاره به موجریم له قه له م ده درین!

نه وه تا هه رنیستا بائی به ناو ریفۆرمیستی ئیران، له ترسی نه ده ستدانی ده سه لاتی ئیلاهییان له سه ر زهوی، وه له ژیر فشاری بزووتنه وهی رادیکال و نازادیخواز و یه کسانبخواری ئیراندا، باس له نالوگۆر نه که ن و نهو حوکمانه ی هه تا دویئی به ناوی خودا و قورن و ئیمامی ئومه ته وه، وه ک یاسای موقه ده سی له نالوگۆر نه ها توو باسی ئی نه کرا، وا خه ریکه بو ی شل نه بن و له فکری نالوگۆردان.

به راستی نه گه ر ئیفا لسی و بیئومییدی نه بیت هیچی تر نییه، که جهلال تائه بانی باشتین دوستی خۆی له مرۆدا، به جرو چانه وه ری سه ده کانی ناوه راست نه زانیته، که نه مرۆ نا سه بی، خه لکی نازادیخواری ئیران، بو دوا جار نه چنه سه ر سنگیان!

مرۆف نابیت نه وه نه ده ش بیئینساف بیت، چونکه جهلال تائه بانی سه رباری نه م قسانه ی، هه ر نه مسائیش نه وهی دوویات کرده وه که دیفاع له مافه کانی ژنان نه کات، به لام (مافه رهواکانیان!)، یانی نه گه ل پاردا جیاوازییه که ی نه وهیه، که سائی پار دیفاعی له مافه کانی ژنان نه کرد به رهوا و نارهبازیه وه، به لام نه مسال ته نها له مافه رهواکانیان دیفاع نه کات!

خۆ نه گه ر جهلال تائه بانی نیجازه بدات، نه پرسین: مافی رهوا و نارهبازی چی؟! بیگومان نه گه ر نهو باسی کومه ئی ئیسلامی و شه ریه ته ئیسلام و دۆستایه تی نه حزابی ئیسلامیمان بو بکات، رۆشنه که مه به ستی نهو مافانه یانی: پیویسته ژن به فه رمانی پیاو بجووتیتته وه، هه ئسوکه وت بکات، په یوه ندی بگریته، بجیتته ده ره وه، جل بیو شیت، منال به خیو بکات... هتد. خۆ نه گه ر له مانه دا له فه رمانی پیاو لایدا، به گویره ی را و نه زه ری خۆی ده خاله تی کرد، وه یان پیی چاک نه بوو، جیبه جیی نه کرد، نهوا پیاوکه بو ی هه یه ئومه ی بکات، نه گه ئیدا نه خه ویت، دارکاری بکات. له م کاته دا جهلال تائه بانی دیفاع له م ژنانه نکات، چونکه نه م مافه رهوا نییه!

ئەگەر ژن كىلگەى پىياو بىت، وه به هەرشىوھىەك پىياو ئارەزوو بكات، بچىتەسەر كىلگەكەى، لەوكاتەدا ژن ئەگەر ئەو ئامادەبىيەى نەبىت، بەو ئىختىسابە رازى نەبىت... ئەوا لەم كاتەدا جەلال تالەبانى دىفاع لەم ژنانە ناكات، چونكە ئەم مافە رەوا نىيە!

ئەگەر كچ لەلایەن باوك و براوه، بە پىچەوانەى مەبلى خۆى بە شوو درا و كچە نارازى بىت، وهىان ژنىك بە مێردەكەى مورتاح نەبىت، بىهوىت جىابىتەوه و خۆى برپار بدات، ئەك هەركاتىك كە پىاوهكە بىهوىت، ئەوا جەلال تالەبانى دىفاع لەم ژنانە ناكات چونكە ئەم مافانە رەوا نىيە!

ئەمانە ئەلەين كۆمەلى كوردستان ئىسلامىيە! ئەگەر كۆمەلگەى كوردستان قبولىان بىت بگەرىنەوه بو سەردەمى تىرە و قەبىلەكانى مەككە و جەزىرە، ئەوا راستە ئەم كۆمەلە ئىسلامىيە! نىمە پرسىار لە جەلال تالەبانى ئەكەين، ئەگەر لەسەردەمى تىرە و قەبىلەكانى (1400) سالى پىش ئىستاي جەزىرەى عەرەبى، پىاوهتى پىياو بەوه بووبىت، كە ژمارەى ژنەكانى چەند بووبىت، ئەوا ئىستا و لە كوردستاندا، ئەك هەر پىاوهتى و شانازى نىيە، بەلكوو عەيب و شەرمەزارىيە!

كەمن ژمارەى ئەو كچ و كورانهى كە عەشق و خوشەوىستى ئەكەن و ئەيانەوى خويان هاوسەرى ژيانى خويان، چارەنووس و دوارۆزى خويان، خويان دىارى بكن؟! برواننە مەدرەسە و پەيمانگا و زانكۆكان، برواننە دائىرە و كارگە و كارخانەكان، برواننە كۆرى خانەوادهكان... كە چۆن پىياو و ژن بەشىوھى سروشتى ئىنسانىيان، تىكە لاوى يەكتر ئەكەن! برواننە جلوبەرگ و رەووش و هەنسوكەوتى ئىنسانەكان، كە چۆن شارى و مۇدىرنە! نەخىر، كۆمەلگەى كوردستان كۆمەلەئىكى ئىسلامى نىيە، كوردستان گوندىكى دابراو و بىخەبەر لە دنيا نىيە، كوردستان كۆمەلگەى مەدەنى و هاوچەرخە، بەهەمان ئەندازەى گۆرانى شمشىر بو كاتىوشا، كوردستانىش گۆرانى بەسەردا هاتوو.

ئەوه بەرژەوهندى چىنايەتى يەكىتى نىشتىمانى و دوستايەتى ئەوانە لەگەل جەهورى ئىسلامى و رەوتە كۆنە پەرستە ئىسلامىيەكان، كە دەخوازىت رۆخسارى ئەم كۆمەلە بگۆرن و ئەو ئىدىعايانە بكن، وه بەر بە رەوتى يەكسانىخواز و رەوتە پىشى كۆمەل بگرن.

بەلام مېژووى بەشەرىيەت هەزاران جار ئىسپاتى كردوو، كە رەوتى رەوتە پىشى كۆمەل، گشت ئەو هيزانە رانەمانى، كە دەيهوى پىشى پى بگرى، وه لەسەر ويرانەى ئەوان، دنياى نوى، ژيانى نوى بنىيات ئەنى!

2000/3/29